श्रौषडिति चतुरक्षरम् यजेति द्व्यक्षरम् ये यजामहऽइति पञ्चाक्षरम् द्व्यक्षरो वषट्कारः स एष सप्तदशः प्रजापतिरिति (see १, ५, २, १६. १७.) सप्तदशाक्षराणि विद्यन्ते तत्राग्न्यादिसप्तदशदेवाः एकाक्षरप्रभृत्येकैकाक्षरवृद्धियुक्तैः प्राणमनुष्यादीन्जितवन्तः ॥१७॥ नैवारहविषः प्रधानस्विष्टकृतोर्मध्येऽनुष्ठेयं कर्मजातमुपदर्श्य चोदकप्राप्तं स्विष्टकृद्यागादिकमनुसंधत्ते अथाहेत्यादि । अनुब्रूहि अनुवाक्यां पठेति सम्बोध्यो होता । नैवारहविःस्विष्टकृदाङ्गत्योर्मध्ये क्रियमाणेनान्नसम्भरणवाजप्रसवीयहोमादिना यज्ञरूपं प्रजापतिं जितवान्भवति । अनुवचनानन्तरमाश्रावणादिकं प्रकृतिवत्स्विष्टकृतः कार्यमित्यनुक्रामति आश्राव्येति वषट्कृते होत्रा याज्यान्ते वषट्कारे प्रयुक्ते सति जुहोति सौविष्टकृतं हविः ॥१८॥ माहेन्द्रग्रहानन्तरं तदीयं पृष्ठस्तोत्रमुपाकरोति आरम्भयेत् । तमासन्द्यामधिष्ठितमभिषिक्तं यजमानं स्तोत्राय प्रमीवति ज्ञापयेत् आह्वयेत् । स सुन्वन्नुपावरोहति आसन्द्याः सकाशात् स एवं स्तोत्रशस्त्रयोरन्ते समीपस्थितो भवेत् ॥१९॥ अत्र केचिदुडिजातिवाचनानन्तरं माहेन्द्रग्रहणं स्तोत्रशस्त्रे च कृत्वा स्विष्टकृदादिकं यजमानस्य पश्चादवरोहणमिच्छन्ति तद्दूषयितुमनुवदति तद्धैकऽइति एतत् माहेन्द्रग्रहणादिहोमान्तं तत्कर्म कृत्वा अथानन्तरं तदुक्तं स्विष्टकृदिडोपह्वानान्तं कर्म कुर्वन्ति तद्दूषयति तदु तथेति यद्यासन्द्यामासीनऽएव यजमाने सत्येव आत्मप्रजारूपे स्तोत्रशस्त्रे कुर्यात् तर्हि यजमानमात्मप्रजाहीनं कुर्यात् असांनिध्यकरणेनेत्यर्थः (असान्निध्य° Cod.) ॥२०॥ अत उक्त एव पक्षः श्रेयानिति दर्शयितुं पुनः पठति अथेडामिति ॥२१॥२॥२॥ ॥

ब्राह्मणक्षत्रियोभयकर्तृकसंख्यारूपो वा (?) वाजपेय उक्तः अथैकतरकर्तृको विकृतिभूतो राजसूयो विधास्यते । तत्राकृतवाजपेयस्य राजन्यस्यैव राजसूयेऽधिकारः न तु तेनेष्टवतः राज्यफलादपि साम्राज्यफलस्यातिशयितत्वेनोत्तमफलसाधनयागानन्तरमवरफलहेतुक्रतुकरणस्यायुक्तत्वात् । इष्टिपशुसोमदर्विहोमैः शतप्रधानो (?) राजसूयः तत्र श्वो भूतेऽनुमत्यै पुरोडाशमष्टाकपालमित्यादिना (२.३.२) विहिता इष्टयः अथ श्येनीं विचित्रगर्भामदित्याऽआलभत इत्यादिना (५.२.८) विहिताः पशवः पवित्राभिषेचनीयदशपेयकेशवपनीयव्युष्टिद्विरात्रक्षत्रधृतिसंज्ञकाः सप्त सोमयागाः पञ्चवातीयादयो (२.४.४) दर्विहोमाः । तत्र पवित्रनामके प्रथमसोमयागे प्रवृत्तिसमानत्वेन वक्तव्याभावात्तं परित्यज्य तदवसाने कर्तव्यं तत्र (? त्र Cod.) पूर्णाङ्कतिप्रभृति वैशेषिकमुत्तरतन्त्रमभिधीयते । पूर्णाङ्कतेः कालं कात्यायनः सूत्रयामास (१५, १, ४-७) पवित्रश्चतुर्दीक्षः सहस्रदक्षिणो माघीपक्षयजनीये दीक्षा तदन्ते पूर्णाङ्कतिर्गृहेष्विष्टत इति तद्विधत्ते पूर्णाङ्कतिमिति आज्यपूर्णया जुहुया हूयतऽइति पूर्णाङ्कतिः सा अनाम्नातमन्त्रत्वात्प्राजापत्या यत्तूष्णीं तत्प्राजापत्यमिति श्रुतेः । सूर्यै अभिषिक्तो भूयासम् ॥१॥ आरम्भणीयस्थानीयात्पवित्राख्यादग्निष्टोमादङ्गः परस्मिन्नहनि कर्तव्यं विधत्ते अथ श्व इति । यागानुष्ठानस्याधारत्वेनानुज्ञाकरणादनुमतिः पृथिवी । दृषदमभ्याधातुमधः स्थापितायाः शम्यायाः पश्चाद्ये तण्डुलपिष्टलेशा अवशीयन्ते अधः पतन्ति । इरिणमूषरक्षेत्रम् । श्वभ्रप्रदरे गर्ताकारणे (°रे ?) विदीर्णप्रदेशे ॥२॥ भूमिर्द्विविधा शालिगोधूमादिसर्वसस्याढ्या तदयोग्या च तत्राद्यभूमिरूपानुमतिः द्वितीयभूमिरूपा निर्ऋतिः सैवानिष्टकारिणी पापदेवता ॥३॥ यथा लोके पुरुषो वस्त्रसहितः सन्नरण्यगमनं चोरादिभयान्न कामयते तद्वस्त्रं भयरहिते स्थाने निधाय चेद्गच्छति तदा अतिमुच्यते भयाद्विमुक्तो भवति तद्वद्वासोदानेन सूयमानमेनं यजमा-